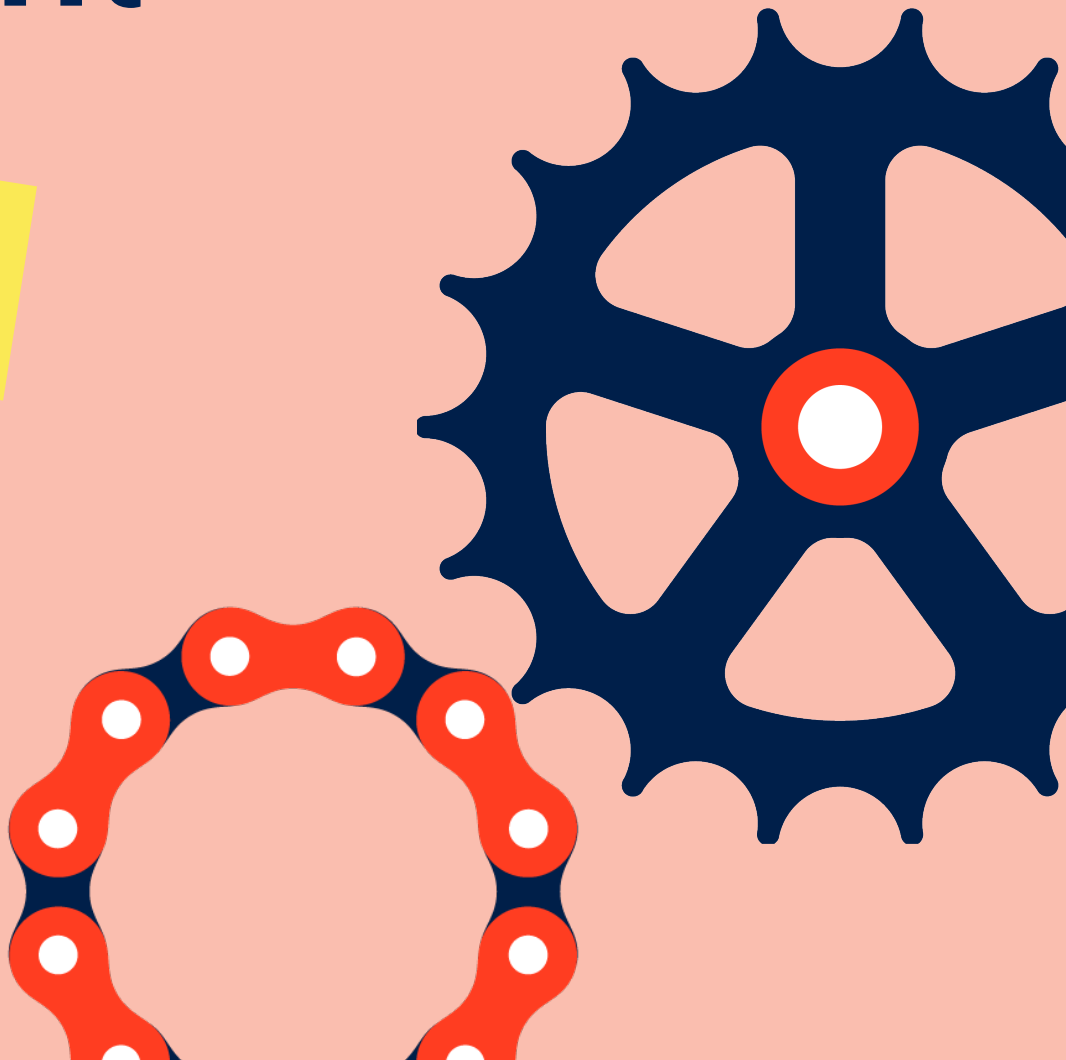
doortrappen.nl

Een duurzame organisatie voor Doortrappen

08 juni 2018

Ideate:
Twynstra Gudde:

inhoud

1.	Inleiding	3
	Aanleiding	4
	Vraag	4
	Werkwijze	4
	Leeswijzer	4
2.	Wat en wie	6
	Wat: de taken	7
	Wie: de stakeholders	7
3.	Hoe	9
	Randvoorwaarden	10
	De 5 uitgangspunten van Doortrappen	11
	Organisatievormen	12
	Voorkeursvariant	13
	Uitwerking organisatievorm	14
	Regiegroep	14
	Programmabureau	14
	Denktank	14
	Kwartiermaker	14
	Coördinator	15
	Doortrappenorganisatie	15
	Financiën	16
4.	Vervolgproces	17
Bijlage	Randvoorwaarden	21
Bijlage	Organisatievormen	24
	Netwerk	24
	Uitvoeringsorganisatie en hybride organisatie	25
Bijlage	Deelnemers ontwerpateliers	26

1. Inleiding

1. Inleiding

• Aanleiding

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat draagt actief bij aan de verkeersveiligheid in Nederland. Een van haar initiatieven is Doortrappen: een aanpak om de fietsveiligheid onder ouderen te verbeteren. Doortrappen heeft als doelstelling om bewustwording en handelingsperspectief te creëren én om de senioren zelf als ambassadeur te laten fungeren en zo te komen tot een duurzame gedragsverandering.
De aanpak is getest met behulp van pilots in vier gemeenten en is vervolgens weergegeven in een handleiding[1]. Uit de pilots blijkt dat de aanpak aanslaat, maar dat er nog vragen zijn als het gaat om de organisatorische kant van de aanpak.

• Vraag

Gelet op de positieve ervaringen met Doortrappen heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de ambitie Doortrappen uit te voeren in meerdere gemeenten en daartoe te komen tot een duurzame organisatievorm en financiering. Diverse partners binnen verkeersveiligheid, maar ook op andere domeinen, staan hier positief tegenover en pakken dat graag op. Om dat te kunnen doen, heeft het ministerie Twynstra Gudde en Ideate gevraagd om advies uit te brengen over de organisatie en financiering van Doortrappen, gericht op het uitdagen van gemeenten, provincies, ROV's, vervoerregio's en andere relevante partners om met Doortrappen aan de slag te gaan. Hierbij dient in ieder geval aandacht te worden geschonken aan de coördinatie, financiering en de aansluiting bij de werkwijzen van decentrale overheden.

• Werkwijze

Om tot het gevraagde advies te komen, heeft Twynstra Gudde eerst de relevante stakeholders in beeld gebracht en een aantal mogelijke scenario's uitgewerkt. Vervolgens hebben interviews met diverse stakeholders en inspirerende voorbeelden plaatsgevonden én waren er twee interactieve ontwerpateliers met stakeholders (zie bijlage). Op basis van de opgehaalde input is voorliggend advies tot stand gekomen.

• Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staat een overzicht van wat er nodig is en wie erbij betroken zijn, oftewel de stakeholders en de taken die in het kader van Doortrappen belegd moeten worden. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op hoe op duurzame wijze invulling aan Doortrappen kan worden gegeven: de randvoorwaarden, het organisatiemodel en de financiën. In hoofdstuk 4 is het vervolgproces nader uitgewerkt.

1 Zie ook Doortrappen.nl voor meer informatie, onder andere over de pilots.

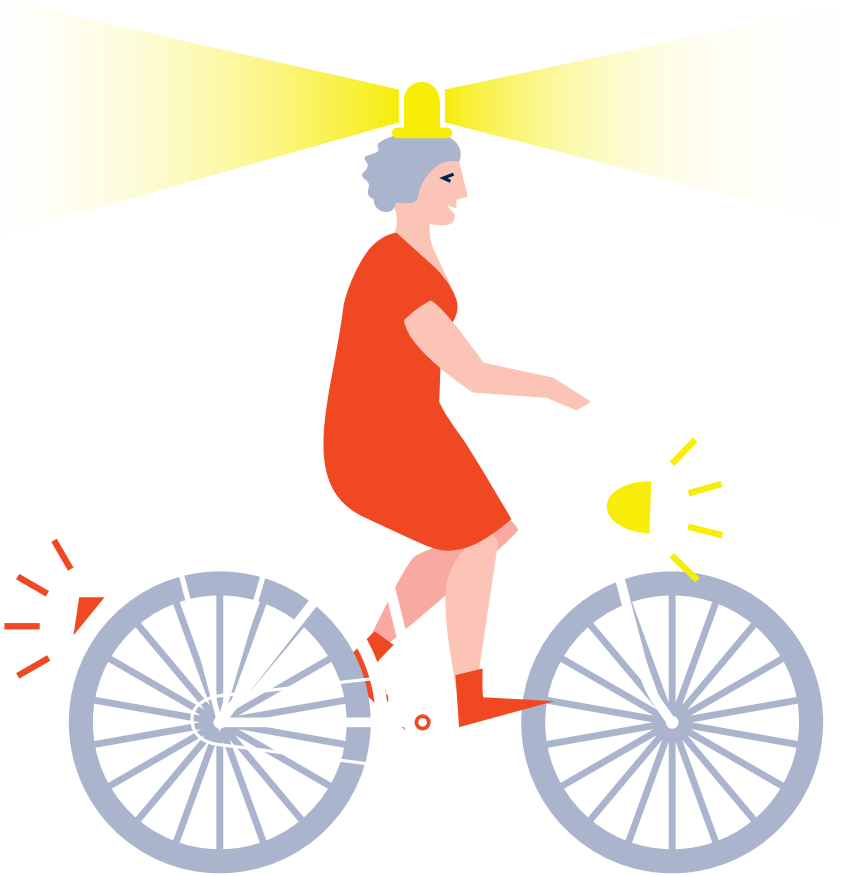
Wat is Doortrappen?

Doortrappen is een programma dat van de oudere fietser van ‘onbewust over zijn fietsgedrag’ tot een ‘ambassadeur voor fietsveiligheid’ ontwikkeld. Het Doortrappenprogramma bestaat uit een aanpak en een set aan visuele communicatiemiddelen. Met de aanpak gaan we ervan uit dat de meeste oudere fietsers zich niet als vanzelfsprekend herkennen in de problematiek. Ze zijn zich niet bewust dat verandering nodig is. Het huidige aanbod aan interventies richt zich op de doelgroep die zich al bewust is. Het gevolg? Fietsactiviteiten waar vervolgens maar weinig oudere fietsers op af komen. Doortrappen biedt gemeentes een programma waarmee met beperkte inspanning en middelen een duurzame impact kan worden bereikt:

- een nieuwe aanpak voor het activeren van doelgroep
- een website; een centraal ‘platform’ met tools, kennis en ondersteuning die werkt
- een aansprekende lokale invulling
- de kracht van informele sociale netwerken van ouderen als activatie mechanisme.

Insteek vanuit de klantreis

Doortrappen begint bij de groep die de problematiek nog niet herkent, onbewust is. Het kost tijd en inspanning deze groep bewust te maken en te bewegen het gedrag aan te passen. Doortrappen heeft dit proces in acht stappen gevisualiseerd. Deze klantreis laat zien hoe een onbewuste oudere fietser zich ontwikkelt tot een bewuste fietser die zelf stappen onderneemt om zeker en veilig te kunnen blijven fietsen. Uiteindelijk zal deze bewuste fietser ook zijn omgeving motiveren dit te doen. Carla is de fictieve vertegenwoordiger van deze grote groep oudere fietsers.

2. Wat en wie

Dit hoofdstuk gaat nader in op wat er nodig is, oftewel welke taken uitgevoerd moeten worden, om invulling te geven aan het programma Doortrappen. Tevens wordt in dit hoofdstuk beschreven welke stakeholders bij de doorontwikkeling en uitvoering van Doortrappen relevant zijn.

Wat en wie

• Wat: de taken

Er is een aantal taken onlosmakelijk verbonden aan het duurzaam uitvoering geven aan het programma Doortrappen:
Allereerst gaat het om het op lokaal niveau uitvoering geven aan Doortrappen. Hierbij zijn diverse taken per stap voorzien. Zie hiervoor de checklists per stap en de Service Blueprint uit de handleiding. Daarnaast is er een aantal taken die bijdragen aan **alle** lokale initiatieven voor Doortrappen:

- Het programmamanagement: onder andere aansturing, aanjagen, doorontwikkeling netwerkopbouw en beheer
- De doorontwikkeling van het gedachtengoed en de werkwijze
- Bewaking van concept en huisstijl
- Het zorgdragen voor verbinding tussen de verschillende (lokale) initiatieven en bevorderen dat er sprake is van kennisdeling en leren van elkaars ervaringen
- Ontwikkelen, onderhouden en vernieuwen van interventies en daarmee van een toolbox waarin interventies en instrumenten zijn opgenomen en het hiertoe onderhouden van landelijke, provinciale en lokale contacten
- Relatiebeheer en werving nieuwe partners
- Communicatie, inclusief ontwikkelen communicatiemiddelen (filmpjes, promotiemateriaal, logo's, nieuwsbrieven en dergelijke) en landelijke promotie (onder andere via beurzen)
- Projectcoördinatie lokale uitvoering
- Onderzoek en evaluatie

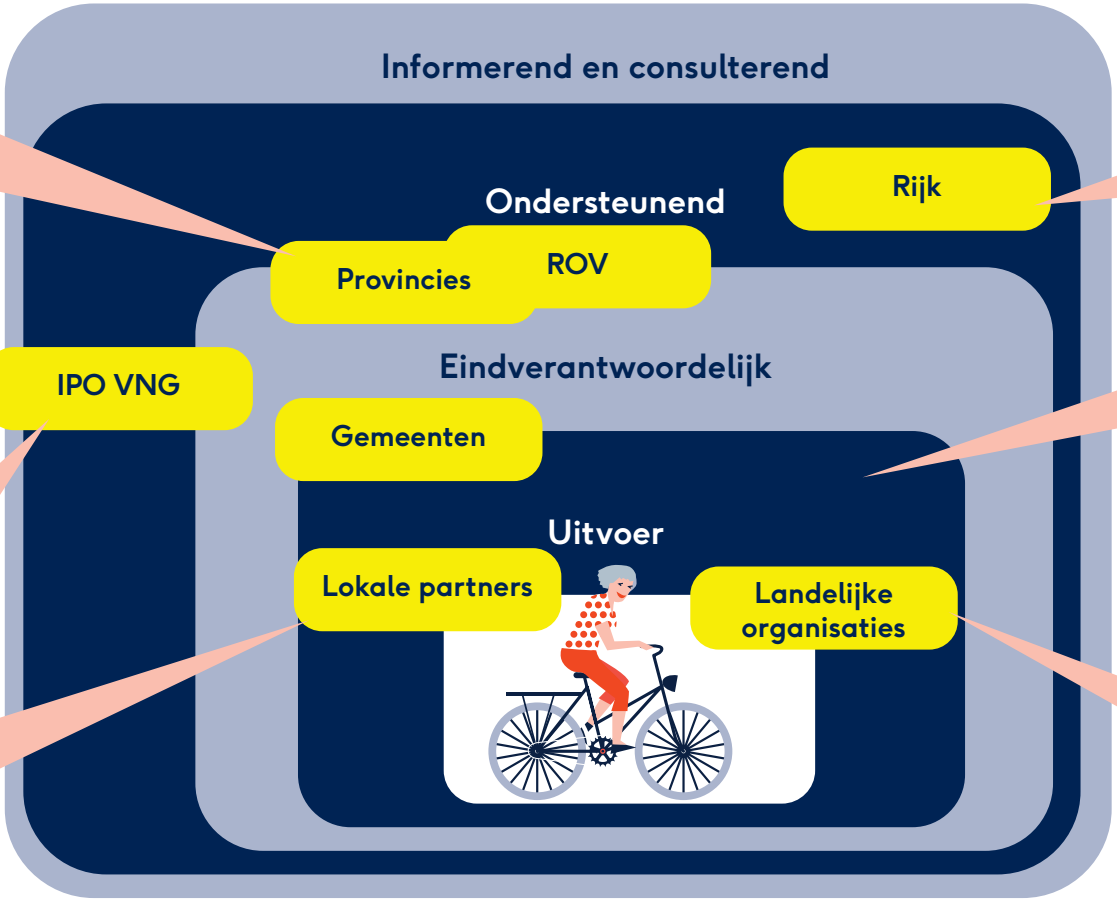
• Wie: de stakeholders

Doortrappen is een aanpak die vele niveaus en partners omvat. Het gaat hierbij in ieder geval om:

- Op landelijk niveau: Rijk (in ieder geval ministeries van Infrastructuur en Waterstaat en Volksgezondheid, Welzijn en Sport), de koepels VNG en IPO en maatschappelijke organisaties die landelijk (en in een aantal gevallen lokaal) opereren als VVN, VeiligheidNL, CROW en fietsersbond
- Op provinciaal niveau: provincies en ROV's
- Op lokaal niveau: gemeenten, lokale afdelingen van landelijke maatschappelijke organisaties als VVN en fietsersbond, lokale partners

Onderstaand schema is een overzicht van deze stakeholders, hun relatie ten opzichte van Doortrappen én een beknopte omschrijving van de waarde die Doortrappen voor hen heeft.

Effectiviteit van het programma, minder slachtoffers / verkeersveiligheid, kennis over problemen en doelgroep, doorbreken van patronen, ondersteunen van gemeenten, realisatie doelstellingen

Ondersteunen leden en doelstellingen van leden

Past bij hun doelstellingen / taken. Uitbereiden aanbod agenda, vergroot zichtbaarheid en netwerk

Effectiviteit van het programma, minder slachtoffers / verkeersveiligheid. Kennis over probleem en doelgroep. Doorbreken van patronen.

Imago (fietsgemeente). Minder slachtoffers, verkeersveiligheid. Aansluiting bij van buiten naar binnen werken, participatie en co-creatie. Past binnen context van vergrijzing en versterking zelfredzaamheid (mobiliteit).

Verwerven opdrachten, implementeren producten en activiteiten, versterken (lokale) netwerken, bijdragen aan realisatie doelstellingen

3. Hoe

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op hoe op een effectieve en duurzame wijze vorm kan worden gegeven aan de Doortrappenorganisatie.

Randvoorwaarden

Voordat een conclusie kan worden getrokken over welke organisatievorm het beste past bij het duurzaam uitvoering geven aan Doortrappen is het van belang helder beeld te hebben van de randvoorwaarden waaraan deze organisatie moet voldoen.

In de bijlage is een totaaloverzicht opgenomen van de geïnventariseerde randvoorwaarden, inclusief een beknopte toelichting per randvoorwaarde. Deze randvoorwaarden zijn gegroepeerd in drie categorieën:

- Organisatie
- Continuïteit
- Behoud en doorontwikkeling concept

- Uit de gesprekken en de ontwerpateliers komt naar voren dat een aantal randvoorwaarden onderscheidend is als het gaat om de keuze voor een organisatiemodel. Het betreft de volgende randvoorwaarden:

- **Laagdrempelig**: als het gaat om de (mogelijkheid tot) deelname van gemeenten en andere partners
- **Flexibel**: zodat er ruimte is voor groei (in aantal gemeenten waar Doortrappen wordt uitgevoerd) en doorontwikkeling van Doortrappen
- **Maatwerk** in die zin dat er ruimte is voor verschillen in de wijze waarop Doortrappen lokaal wordt georganiseerd (met behoud van het gedachtegoed en het concept)
- **Voortvarend,** de wijze van organiseren moet faciliteren dat enthousiaste potentiele deelnemers snel van start kunnen
    - *Gezamenlijk* zodat enerzijds met geïnteresseerden invulling wordt geven aan Doortrappen, waarbij rekening wordt gehouden met ieders wensen, eisen en behoeften en anderzijds zodat er sprake is van een gezamenlijke verantwoordelijkheid
    - *Continuïteit* gericht op een duurzame wijze van organiseren, onder meer zodat meerjarenafspraken kunnen worden gemaakt én er tijd en ruimte is om successen te boeken
- **Behoud concept**: de wijze van organiseren dient eraan bij te dragen dat het concept Doortrappen, het gedachtengoed, de werkwijze en de vormgeving, intact blijft én als 'vlag' of 'kapstok' fungeert voor lokale Doortrappenactiviteiten.

Doortrappen geeft invulling aan een nieuwe werkwijze (zie de vijf uitgangspunten van Doortrappen op pagina 11) die in de wereld van verkeersveiligheid wellicht nieuw is, maar waar wel behoefte aan is. Binnen andere domeinen (zoals het sociaal domein) wordt al wel zo gewerkt, dan wel is deze omslag in gang gezet. Senioren komen veelal in aanraking met deze domeinen, dus benut deze domeinen en de netwerken daarbinnen voor Doortrappen.

De 5 uitgangspunten van Doortrappen

1
herkenbaarheid en herhaling

De Doortrappenboodschap is in herkenbare stijl vormgegeven. Herhaling en consistent doorvoeren van deze stijl leidt tot herkenning bij de oudere fietser, bijv. met flyers bij de fietsenmaker. Het opstellen van een lokale communicatiekaart kan veel inzicht bieden in geschikte lokale kanalen binnen uw gemeente.

2
van- en door ons

De kans is groot dat een bevoogdende of betuttelende boodschap de oudere fietser niet bereikt. Wat werkt wel? Geef de doelgroep het gevoel dat Doortrappen 'van- en door ons' is en stimuleer ervaringen en tips onderling te delen.

'Mobiel blijven, wat moet ik daar dan voor doen?'
Art, 67, Doortrapper

3
verbind fietsveiligheid & bewegen

Mensen vinden bewegen, sporten en actief zijn -meestal- leuk, en het is bovendien een favoriet gespreksonderwerp. Verbind de boodschap over veiligheid met wat mensen graag doen. Daarmee vergroot je de impact van de communicatie. Door samen te werken met de afdelingen sport, welzijn en zorg, benut je elkaars kennis en netwerk en daarmee het succes van Doortrappen.

4
werk samen met lokale partners

Van maart tot en met september worden er tal van lokale activiteiten georganiseerd waar ouderen samen bewegen en fietsen. Het loont om hierop aan te sluiten en met de organiserende vrijwilligers samen te werken. Omarm het enthousiasme en geef vrijwilligers de tools en het vertrouwen om de Doortrappenboodschap over te brengen aan hun achterban. En... hou het praktisch.

'Tijdens de koffie na de wandelgroep vind ik een gesprek over fietsen leerzaam en gezellig.'
Anke, 80, Doortrapper

5
van onbewust naar ambassadeur

Het kost tijd, herhaling en veel kleine stapjes voordat een onbewuste oudere fietser openstaat voor fietstraining. Zorg daarom ook voor kleine, laagdrempelige interventies. Een gesprek over fietsonzekerheden met de buurvrouw of een instructiefilmpje 'veilig opstappen' helpen ook.

'Vorig jaar vertelde mijn dochter over zo'n fietsspiegel. Ik ga er komende week één aanschaffen.'
Johan, 73, Doortrapper

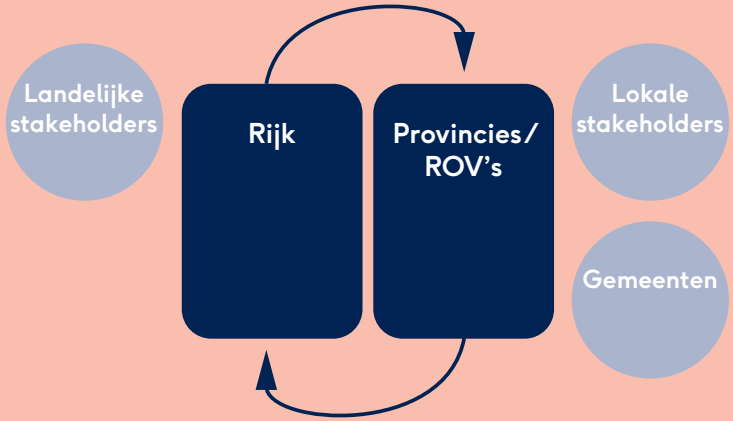
Organisatievormen

Bij de uitvoering van het onderzoek zijn drie type organisatievormen als mogelijkheid uitgewerkt

Een nadere uitwerking van de drie varianten is opgenomen in de bijlage.

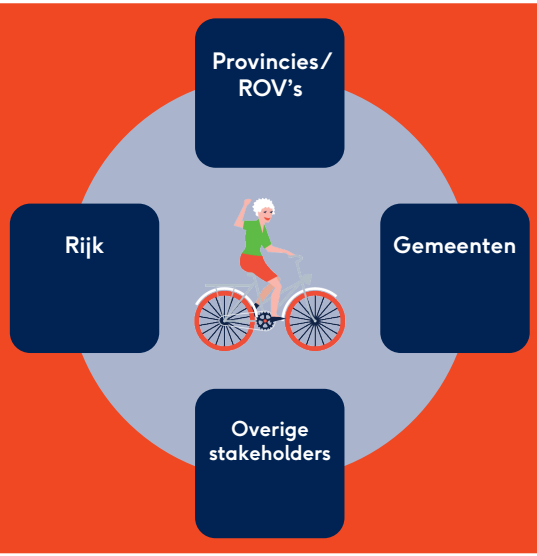
• Hybride model

In het hybride model worden de niet direct uitvoerende taken verdeeld over het ministerie en de provincies. Ministerie en provincies werken samen om de gemeenten te faciliteren bij het uitvoeren van Doortrappen.

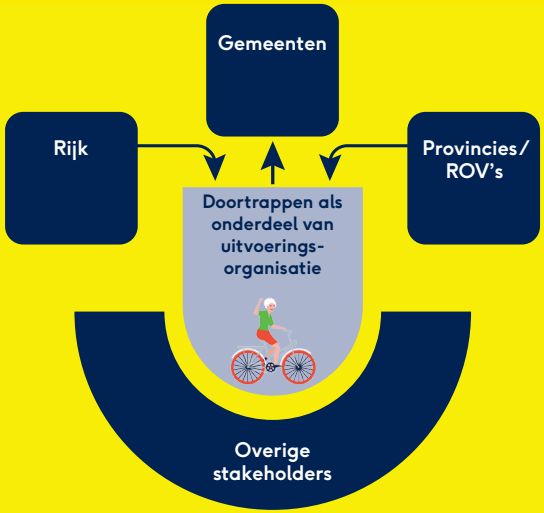
• Netwerkmodel

Uitgangspunt van het netwerkmodel is dat verschillende partners op basis van gelijkwaardigheid deelnemen én bijdragen aan Doortrappen. Taken worden verdeeld tussen de verschillende partners en er wordt afstemming en overleg georganiseerd binnen het netwerk. Binnen het netwerkmodel zijn drie varianten te onderscheiden: het lichte netwerk (geen formele afspraken of besturingsvorm), het netwerk (afspraken vastgelegd in overeenkomst en aangestuurd door regiegroep) en het netwerk+model (juridische entiteit).

• Uitvoeringsmodel

In het uitvoeringsmodel wordt uitgegaan van het principe dat alle niet direct uitvoerende taken worden belegd bij één organisatie. De uitvoeringsorganisatie faciliteert ook de gemeenten bij het uitvoeren van Doortrappen. Deze organisatie kan een landelijk opererende partner zijn (uitvoerder contracteren), maar ook een ministerie. Bij een uitvoeringsmodel wordt een heldere opdracht verstrekt aan de uitvoerende partij en worden resultaten afgesproken.

Voorkeursvariant

De mogelijke organisatievormen afzettend tegen de onderscheidende criteria leidt tot de conclusie dat het netwerkmodel het meest passend is. Hierbij geldt dat het **netwerkmodel** op termijn zich kan doorontwikkelen tot een netwerk+model, waarbij wel sprake is van een juridische vorm, of een uitvoeringsmodel. Een aandachtspunt bij de keuze voor een netwerkmodel is nadrukkelijk de continuïteit: het netwerk moet niet té vrijblijvend zijn. Uiteraard hebben alle varianten specifieke kenmerken en voor- en nadelen. Een overzicht hiervan is opgenomen in onderstaande tabel zodat inzichtelijk wordt waarom het netwerkmodel de voorkeur heeft.

Randvoorwaarde	Waarom is het belangrijk?
Licht netwerk	Te vrijblijvend, continuiteit is risico. Snelle start is mogelijk. Met betrokkenen de organisatie invulling geven. Het is van iedereen. Flexibel.
Netwerk	Snelle start. Van iedereen. Met betrokkenen de organisatie invulling geven. Continuiteit is risico. Flexibel
Netwerk plus	Minder laagdrempelg. Geen snelle start: jurisdisch traject voordat kan worden gestart. In mindere mate met betrokkenen invulling geven. Enigszins flexibel.
Uitvoeringsmodel	Niet laagdrempelig. Niet van iedereen. Geen snelle start: aanbestedingsprocedure. Niet met betrokkenen invulling geven. Minder flexibel. Beperkte toegang aanbieders interventies. Coninuiteit geborgd.
Hybride model	Niet van iedereen, teveel verantwoordelijkheid bij twee partijen. Enigszins flexibel.

Uitwerking organisatievorm

• Regiegroep

Om ervoor te zorgen dat Doortrappen de mogelijkheid heeft om te groeien (olievlekwerking) en te voorkomen dat de samenwerking tussen de partners te vrijblijvend is, wordt een regiegroep ingesteld bestaande uit rijk, gemeenten, provincies en maatschappelijke partners. Het verdient aanbeveling om een bestuurlijk zwaargewicht als voorzitter en ambassadeur aan te trekken om daarmee Doortrappen op de kaart te zetten en draagvlak te creëren bij bestuurders. De regiegroep is verantwoordelijk voor de bestuurlijke regie op Doortrappen, het maken van keuzes over de toekomst en organisatie en het vervullen van een ambassadeursfunctie. De regiegroep komt periodiek, bijvoorbeeld maandelijks/ tweemaandelijks, bijeen.

• Programmabureau

Een aantal taken kunnen het beste centraal worden belegd, zowel om schaalvoordelen te benutten, als om te borgen dat het concept intact blijft. Het gaat hierbij onder meer om het programmamanagement, communicatie, conceptbewaking, doorontwikkeling en onderzoek en evaluatie. Deze taken worden ondergebracht bij een landelijk programmabureau waar in beginsel een programmamanager, communicatieadviseur en onderzoeker in werken. Deze medewerkers van het programmabureau hebben affiniteit met het concept, kunnen dat uitdragen en bewaken. Ze zijn daadkrachtig, inventief, communicatief sterk en hebben bij voorkeur affiniteit met verschillende domeinen (sociaal, sport, gezondheid). Dit programmabureau wordt in eerste instantie ingebed bij het Rijk vanuit de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (initiatiefnemer en verkeersveiligheid) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (andere relevante domeinen en goed (lokaal) netwerk op die domeinen). Dit omdat dit snel kan worden georganiseerd en om de herkenbaarheid van Doortrappen te borgen.

Op termijn kan dit programmabureau ook worden ondergebracht bij een uitvoeringsorganisatie of doorontwikkeld tot een zelfstandige uitvoeringsorganisatie. Hiertoe dienen dan criteria te worden opgesteld zodat tot een goede keuze voor een eventuele uitvoeringsorganisatie kan worden gekomen.

• Denktank

Om de partners scherp te houden, signalen op te pikken en actuele ontwikkelingen in te brengen, wordt een denktank ingericht. Aan de denktank nemen personen deel die over inhoudelijke kennis en expertise beschikken op relevante terreinen zoals verkeersveiligheid, senioren, gedrag en dergelijke.

• Kwartiermaker

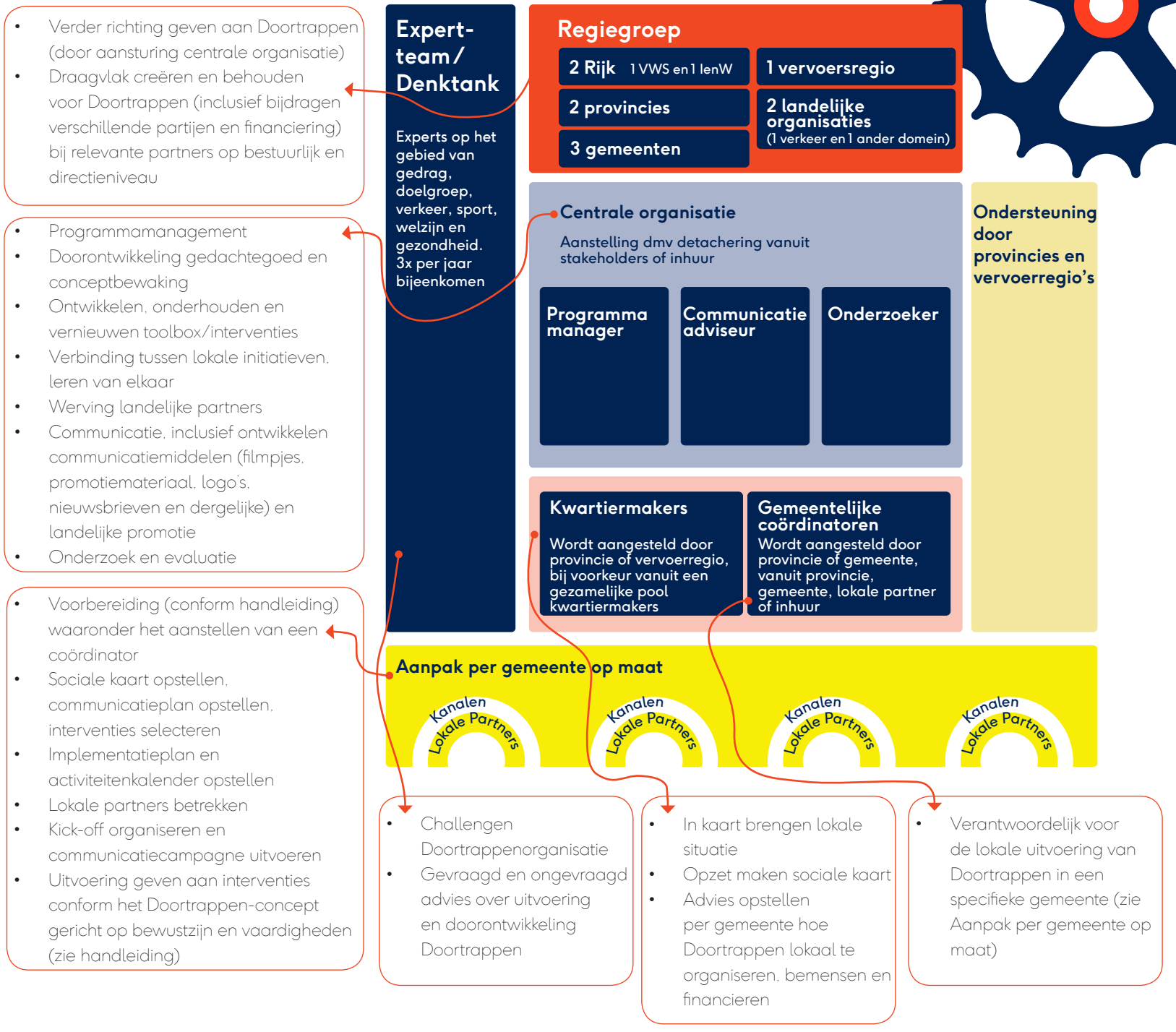
Lokaal is iedere gemeente anders georganiseerd en er zijn per gemeente verschillende partijen die willen en kunnen bijdragen aan Doortrappen. Daarom is het van belang om op maat – lokaal - invulling te geven aan de organisatie van Doortrappen. Om gemeenten hierbij te faciliteren, is het aan te bevelen om – voordat tot uitvoering van Doortrappen wordt overgegaan - eerst te onderzoeken hoe Doortrappen het beste lokaal kan worden belegd. Concreet betekent dit dat per gemeente als eerste stap ongeveer twee maanden wordt besteed aan het in kaart brengen van de lokale situatie en het in overleg met de betreffende gemeente en andere lokaal relevante partijen bepalen hoe Doortrappen wordt ingebed. Om dit proces te begeleiden én te komen tot een concreet voorstel wordt een kwartiermaker aangesteld. De kwartiermaker is een stevige adviseur, een goede netwerker (bekend ook op de domeinen sport en welzijn) en in staat om te enthousiasmeren. Om de kennis en ervaring op dit te terrein te borgen, verdient het de voorkeur om te werken vanuit een gezamenlijke pool kwartiermakers die in verschillende gemeenten kunnen worden ingezet.

• Coördinator

Per gemeente wordt een coördinator aangesteld die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de lokale Doortrappenactiviteiten. Deze medewerker heeft binnen een gemeente overzicht over domeinen en netwerken, is daadkrachtig, communicatief vaardig en creatief. Dit gebeurt na de kwartiermakersfase. De coördinator kan een medewerker van de gemeente zijn, een medewerker van een lokale partner of worden ingehuurd (afhankelijk van de lokale situatie en het daarop gebaseerde advies van de kwartiermaker).

• Doortrappenorganisatie

Een en ander nader uitwerkend leidt dit tot de volgende organisatie met de bijbehorende taken per onderdeel:

= Taken per onderdeel

• Financiën

In onderstaande tabel is een conceptbegroting voor Doortrappen weergegeven. Uiteraard zijn de kosten voor de inzet van medewerkers sterk afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt ten aanzien van eigen medewerkers, detachering of inhuur.
Ter vergelijking: kleine deelnemende JOGG gemeentes investeren € 5.000,00 en 4 uur p/w voor een beleidsmedewerker en 16 uur p/w voor een regisseur. Grotere deelnemende JOGG gemeentes investeren €10.000,00. Er zijn ruim 120 deelnemende JOGG gemeenten. JOGG ontvangt 4 miljoen subsidie.

Post	Eigenaar	Kosten jaar 1	Kosten jaar 2	Kosten jaar 3	Kosten jaar 4	Kosten jaar 5
Bemensing uitvoeringsoranisatie, programmamanager, communicatieadviseur, en onderzoeker (3 personen 2 dagen/week)	Rijk	€275.000,-	€275.000,-	€275.000,-	€275.000,-	€275.000,-
Centrale activiteiten, oa monitoring en evaluatie, doorontwikkelen concept, communicatiemateriaal, landelijke activiteiten	Rijk	€200.000,-	€200.000,-	€150.000,-	€150.000,-	€100.000,-
Kwartiermaker, aanjagen en organiseren doortrappen lokaal (3 dagen/week)	Provincie/ROV	€100.000,-	€100.000,-	€100.000,-	€50.000,-	-
Inzet coordinator per gemeente (2dagen/week - inhuur)	Provincie/ Gemeente	€85.000,-	€85.000,-	€85.000,-	€85.000,-	€85.000,-
Kosten lokale activiteiten (per gemeente), oa specifiek communicatiemateraal	Gemeente	€25.000,-	€25.000,-	€25.000,-	€25.000,-	€25.000,-
Kosten interventies per gemeente, (huidige kosten voor wellicht andere interventies dan nu)	Gemeente	PM (uit huidige budgetten)	PM (uit huidige budgetten)	PM (uit huidige budgetten)	PM (uit huidige budgetten)	PM (uit huidige budgetten)
Ontwikkelen interventies	Rijk	€75.000,-	€75.000,-	€50.000,-	€50.000,-	€25.000,-

4. Vervolgproces

• Vervolgproces

Uit de gesprekken en ontwerpateliers is gebleken dat het momentum er nu is om te door te pakken met Doortrappen. Het voorjaar is begonnen en dus gaan ouderen er massaal op uit om samen te fietsen en te bewegen. Om dit momentum te benutten, wordt geadviseerd om de volgende concrete stappen te zetten:

De provincies Utrecht en Overijssel stellen per direct ieder een kwartiermaker aan. Hierbij kan ervoor worden gekozen om twee verschillende type kwartiermaker (bijvoorbeeld één intern en één extern of één vanuit sociaal en ander vanuit fysiek domein) in te zetten om te kunnen vergelijken wat het beste werkt. De provincies Utrecht en Overijssel inventariseren welke gemeenten per direct willen deelnemen aan Doortrappen. De kwartiermakers krijgen de opdracht om binnen twee maanden met een voorstel te komen over de organisatie van Doortrappen binnen deze gemeenten én over de financiering en inzet mensen van Doortrappen (verdeling kosten en bemensing tussen provincie/ROV, gemeenten en lokale partners).

Voor het succes van Doortrappen is het van belang dat er lokaal ook bestuurlijk commitment is. Zorg er daarom ook voor dat het bestuur in de lokale organisatie in positie wordt gebracht. De voorzitter van de regiegroep kan hiervoor ingezet worden.

1. De kwartiermaker organiseert per regio of gemeente een kick-off met als doel potentiele partners te informeren en committeren en het netwerk uit te breiden en te versterken.

2. Het Rijk (ministeries van Infrastructuur en Waterstaat en Volksgezondheid, Welzijn en Sport) geeft voor het komende jaar invulling aan het landelijke programmabureau. In beginsel met de huidig betrokkenen om door te kunnen pakken en de huidige kennis niet verloren te laten gaan. Geef het programmabureau daarbij de opdracht om geleidelijk (maar binnen een jaar) tot structurele invulling/bemensing van het programmabureau te komen, inclusief inbedding en invulling functies, rekening houdend met de eerste ervaringen in het land en het animo onder gemeenten.

3. Het Rijk neemt het initiatief tot het instellen van de regiegroep. Naast de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat en Volksgezondheid, Welzijn en Sport nemen daar de provincies Utrecht en Overijssel en de Vervoerregio Amsterdam aan deel, evenals drie nader te bepalen gemeenten en twee nader te bepalen maatschappelijke organisaties.

4. De regiegroep betrekt in deze fase nadrukkelijk het netwerk dat is opgebouwd in het voortraject en door de ontwerpateliers door deze partners te laten sparren en aangeven wat hun rol kan zijn. Dit kan concreet door met hen in de komende twee maanden tweemaal bij elkaar te laten komen, samen met de mensen van het programmabureau, de kwartiermakers en de deelnemende gemeenten. Tijdens deze bijeenkomsten kan met elkaar besproken worden over de lokale organisatievorm, quick-wins en belemmeringen. Dit wordt voorbereid door het programmabureau in samenspraak met de kwartiermakers.

5 De regiegroep geeft het programmabureau de opdracht om haar taken uit te voeren waaronder de ontwikkeling van een toolbox, communicatie-uitingen, de website, opbouw netwerken, nieuwe interventies en het in gang zetten van onderzoek. Voor potentiële uitvoerders als VVN, fietsersbond en VeiligheidNL is het hierbij van belang dat ze zichtbaar kunnen blijven. De regiegroep geeft hierbij de prioritering aan.

6 Het Rijk geeft een vervolg aan de gesprekken met JOGG om te bezien of en hoe samenwerking tussen JOGG en Doortrappen mogelijk en wenselijk is. Deze samenwerking kan betekenen:

a. Meeliften op de inmiddels ontwikkelde infrastructuur van samenwerking met gemeenten
b. Uitwerken van de balans tussen lokale uitvoering en landelijke coördinatie
c. Leren van de ontwikkelde landelijke expertise om publiek private samenwerken op te zetten en te benutten;
d. Leren van de expertise om politiek bestuurlijk draagvlak te bewerkstelligen;
e. Aansluiten op het netwerk dat JOGG heeft bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

JOGG is een stichting en ondersteunt gemeenten met allerlei interventies die jongeren helpen gezonder te eten en meer te bewegen. Lokale JOGG-professionals staan dicht bij de einddoelgroep; zij weten als team precies hoe het lokale bestuur, de buurtbewoners en lokale partijen rondom het kind zich kunnen bundelen tot een krachtig geheel. Door een gedegen aanpak waarin de focus ligt op duurzame activiteiten en samenwerkingen maken de inwoners van de gemeente zelf het verschil. Alle opgedane kennis en ervaring wordt gedeeld met andere JOGG-gemeenten. De landelijke JOGG-professional zet zich in om JOGG-gemeenten optimaal te ondersteunen. JOGG agendeert een gezonde omgeving in het politieke speelveld. Samen met gemeenten, het bedrijfsleven en publieke organisaties oefent JOGG vanuit overkoepelend perspectief invloed uit op de omgeving van het kind. Krachtige samenwerkingen, advies, begeleiding en het delen van kennis en ervaring zit in het DNA van JOGG.
JOGG heeft inmiddels ruime ervaring met het samenwerken op lokaal niveau, zowel met ambtenaren, als met lokale partijen als sportclubs, GGD's, scholen, buurthuizen etc. Juist dit schakelen tussen lokaal en centraal heeft JOGG inmiddels goed in de vingers. JOGG geeft heel duidelijk aan dat ze zich realiseren dat deze 'snelweg naar gemeentes' waardevol is voor veel meer initiatieven en programma's. JOGG staat daarom open voor het verbreden naar bijvoorbeeld andere doelgroepen of met andere doelen.

Bijlagen

Bijlage - Randvoorwaarden Doortrappenorganisatie

Organisatorische randvoorwaarden

Randvoorwaarde	Waarom is het belangrijk?	Waar blijkt dat uit?
Heldere verdeling van taken	Zodat iedereen weet waar hij/zij aan toe is	Gemeentes weten wat ze moeten doen en ook wat er uit handen wordt genomen. Zij stellen dat als voorwaarde om deel te nemen.
Haalbaarheid binnen de bestaande aanbestedingscriteria	Omdat plannen anders niet ten uitvoer kunnen worden gebracht of vertraging optreedt	Ervaring
Betrokkenheid IenW	Draagvlak en inhoudelijke en financiële steun	Gesprekken met andere potentiele partners
Faciliteren van domeinoverschrijdend werken	Voor ouderen is fietsveiligheid niet het primaire doel. Actief blijven en vitaliteit zijn belangrijkere aanknopingspunten die liggen op andere domeinen	Doortrappen leunt op zowel fietsstimulering als veiligheid en bouwt op sociale structuren. Dat vraagt samenwerking met domeinen sport en welzijn.
Flexibiliteit in uitwerking/maatwerk	Lokale vertaling draagt bij aan lokale herkenning - onder voorwaarde dat het concept overeind blijft	In pilots 4 verschillende aanpakken uitgewerkt. Sociale structuren zijn leidend geweest bij de invullen.
Capaciteit ter ondersteuning gemeenten	Ambtenaren hebben het druk, Ontzorgen is dus essentieel. Dit vraagt om voldoende capaciteit	Gesprekken met potentiele partners
Snelheid	Zodat snel gestart kan worden met de uitrol van Doortrappen. Dat motiveert en van daaruit doorgroeien.	Uit het ontwerpatelier.
Aanhaken bij bestaande netwerken	Bestuurlijke inbedding	Haak aan op ontwikkelingen als omgevingswet waar gezondheid en fietsen aan gekoppeld kunnen worden
Neutrale organisatie	Een neutrale organisatie is nodig om te verbinden. Maar ook dient als opdrachtgever.	
Gezamenlijke risico's dragen	Zodat risico's gespreid kunnen worden en niet op 1 partij vallen.	Ervaring
Heldere insteek bij gemeente	Waar ligt de verantwoordelijkheid?	Uit het ontwerpatelier.

Bijlage - Randvoorwaarden

Randvoorwaarden t.a.v. de continuïteit van Doortrappen

Randvoorwaarde	Waarom is het belangrijk?	Waar blijkt dat uit?
Flexibiliteit	De organisatie moet groeivermogen hebben en een wisselend en/of groeiend aantal deelnemers kunnen faciliteren.	Groeiambitie: het lijkt niet verstandig om met een big bang uit te rollen, maar meer vanuit een olievlekwerking.
Ambtelijke en bestuurlijke borging	Zonder draagvlak bij ambtelijke organisatie en bestuurders is Doortrappen geen lang leven beschoren.	Uit de gesprekken met potentiele partners.
Inzicht in de opbrengsten (evaluatie)	Duurzaam uitvoering geven aan Doortrappen kan alleen als het resultaat heeft, daartoe is inzicht nodig (meten = weten).	Uit de gesprekken met potentiele partners.
Levendig en actueel houden van het concept	Het vraagt tijd om een netwerk op te bouwen en het optimale er uit te halen. Blijven zoeken naar nieuwe mogelijkheden om doelgroep te benaderen.	'Mensen haken af bij te veel van hetzelfde'. Gedrag duurzaam beïnvloeden vraagt om herhaling en actie."
Levendig en actueel houden van het netwerk	Het vraagt tijd om een netwerk op te bouwen en het optimale er uit te halen. Blijven zoeken naar nieuwe mogelijkheden om doelgroep te benaderen.	Doelgroep is lastig te bereiken.

Bijlage - Randvoorwaarden

Randvoorwaarden t.a.v. het behoud en de doorontwikkeling van het concept Doortrappen

Randvoorwaarde	Waarom is het belangrijk?	Waar blijkt dat uit?
Centrale coördinatie van het concept	Draagt bij aan de herkenbaarheid -monitoring en verbetering -samenhangende evaluatie -landelijke bekendheid -met elkaar leren -landelijke activiteiten	Herhaling leidt tot bewustwording en versterkt de associaties bij de Doortrappen-boodschap
Actief opsporen van - en aansluiting zoeken bij partners en verwante of complementaire projecten die DT kunnen versterken (met inachtneming van het concept	Zorgt voor robuust concept, bereik wordt groter en eenvoudiger	Bijvoorbeeld samenwerking met SRO en buurtsportcoaches verhoogde het bereik enorm.
Borging, uitbouw en doorontwikkeling van de kennisbasis faciliteren	Concept leunt op de doelgroep, Onder doortrappen ligt een body of knowledge m.b.t. gedrag, de doelgroep, de werkwijze, het sociale domein etc. Deze kennisbasis moet actueel blijven en uitgebouwd worden.	Doelgroep is actief betrokken bij de ontwikkeling van DT én bij de uitvoering. Denken en werken volgens Doortrappen is zeker geen vanzelfsprekendheid voor de verschillende rollen.
Draagvlak onderzoek onder gemeenten en provincies	Wie doet er mee? Is er genoeg animo?	Er moeten genoeg partijen zijn die mee willen doen om het concept uit te voeren (ontwerpatelier).
Branding	Hoe creëer je dat doortrappen het concept is Doortrappen moet echt een concept zijn en blijven	Uit het ontwerpatelier.
Inzet netwerken in meerdere domeinen	Ook gezondheidsdomein en sportdomein zijn met dit concept DT gemoeid. Belangrijk om hen er ook bij te betrekken	Ervaring projecten op dit gebied. Senioren in relatie tot fietsen hebben ook met beweging/gezondheid/ sport te maken.

Bijlage - Organisatievormen

Netwerk organsiatie

Vorm	Kenmerken	Voordelen	Nadelen
Licht netwerk	Geen juridische vorm, taken verdeeld over partners en partners overleggen periodiek met elkaar.	Geen aanbesteding, eenvoudig, flexibel, snel te implementeren, gezamenlijke verantwoordelijkheid, multidisciplinair	Vrijblijvend, onevenredige verdeling taken (en dus financiën?), opdrachtgeverschap
Netwerk	Geen juridische vorm, wel DVO, wel stuurgroep/bestuur netwerkorganisatie	Geen aanbesteding, eenvoudig, flexibel, gezamenlijke verantwoordelijkheid, multidisciplinair, dedicated team	Invulling bestuur, groei/opschaling/nieuwe partners, onevenredige verdeling taken (en dus financiën?), opdrachtgeverschap
Netwerk +	Wel juridische vorm, medew. gedetacheerd	Geen aanbesteding, flexibel, gezamenlijke verantwoordelijkheid, multidisciplinair, dedicated team	Juridische vorm, rechtspositie medewerkers, invulling bestuur

Bijlage - organisatievormen

Uitvoerende organisatie en hybride variant

Uitvoerings-organisatie Vorm	Kenmerken	Voordelen	Nadelen
Uitvoering bij IenW (of Rijkswaterstaat)	IenW verzorgt de volledige uitvoering van Doortrappen. Financiering vanuit verschillende partijen	Eenduidige aansturing, helder opdrachtgeverschap, herkenbaarheid, regie, korte lijnen,	Vrijblijvendheid/gebrek aan commitment andere partijen, IenW staat ver van lokale praktijk, IenW geen uitvoeringsorganisatie
Uitvoering bij overige organisatie	Een andere partij verzorgt de uitvoering van doortrappen, obv contract of DVO met IenW en financiering vanuit vanuit verschillende partijen via één partij of zelf ophalen bij de diverse partijen	Eenduidige aansturing, dedicated organisatie, organisatie past wellicht goed bij uitvoering	Aanbesteding, imago uitvoerende organisatie past wellicht niet bij doortrappen/ herkenbaarheid, afstand/gebrek aan regie, vrijblijvendheid/gebrek aan commitment andere partijen, opdrachtgeverschap, monodisciplinair

Hybride variant Vorm	Kenmerken	Voordelen	Nadelen
Hybride	Taken worden verdeeld tussen IenW (landelijk) en provincies (regionaal).	Taken verdeeld o.b.v. financiering, overall taken landelijk georganiseerd, lokale taken regionaal	Versnippering

Bijlage - Deelnemende organisaties aan ontwerpateliers

Organisatie
CROW
Fietsersbond
Gemeente Amersfoort
Gemeente Enschede
Provincie Noord-Brabant
Provincie Noord-Holland
ROV Oost-Nederland
Provincie Overijssel
Provincie Utrecht
Provincie Zuid-Holland
VeiligheidNL
VNG
VVN
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat